

‘We laten duurzaamheid landen in de RAW-systematiek’

Bij kennisplatform CROW in Ede staan de seinen al een paar jaar op groen, vertellen kenniswerkers Mark van der Sluys en Tom de Water. Als beheerder van de RAW-systematiek – die al vijftig jaar voorziet in betrouwbare afspraken tussen opdrachtgevers en aannemers – heeft CROW een sleutelpositie in de duurzame transitie.

Toegegeven, het heeft even geduurd. Maar ook binnen de grond-, weg- en waterbouw komt de groene revolutie nu écht op gang. Dat bleek nog maar eens tijdens de InfraTech in Rotterdam, waar alles in het teken stond van duurzame innovaties.

Om maar meteen met dat laatste te beginnen: CROW heeft die handschoen ook opgepakt, door zeer recent een project op te starten voor de verduurzaming van de RAW-systematiek. Tom de Water legt uit: “We staan voor een enorme opgave op het gebied van duurzaamheid en ook bij CROW wordt die verantwoordelijkheid sterk gevoeld. We moeten iets en uiteraard willen we ook iets. CROW legt met de RAW-systematiek vast wat de sector heeft afgesproken; veelal gestolde kennis. Voor wat betreft duurzaamheid is echter gezegd: via de RAW-systematiek kunnen we een groot verschil maken, daarom nemen we meer initiatief.”

Tienduizend keer per jaar

De RAW-systematiek wordt door opdrachtgevers jaarlijks zo’n tienduizend keer gebruikt bij

aanbestedingen in de gww. Van wegen, rotondes tot rioolonderhoud; de gestandaardiseerde eisen en contractafspraken helpen bij heldere aanbestedingen. Hoe duurzamer de inhoud van RAW, hoe duurzamer ook die afspraken, weet Mark van der Sluys. Daar ligt dus een grote kans voor de sector, maar dat vraagt wel om een flinke herziening van deze systematiek, vertelt zijn collega De Water.

“Dan moet je bijvoorbeeld denken aan het inpassen van de Milieu Kosten Indicator binnen RAW; dus eisen stellen op basis van impact op het milieu. Maar ook afspraken opnemen over klimaatadaptatie, biodiversiteit en bijvoorbeeld Schoon en Emissieloos Bouwen. Van waterdoorlatende verharding tot aan inzet van elektrisch materieel en hoe je daar eisen aan kunt stellen.”

Van der Sluys vult aan: “Als CROW zijn we dé aangewezen partij om hierin te ondersteunen, omdat we een neutrale positie hebben en omdat de sector ons daarin vertrouwt. Samen met de sector komen wij tot afspraken die voor iedereen praktisch toepasbaar en betrouwbaar zijn. Als CROW nemen we geen beslissingen; dat doet de sector zelf. Maar bij de huidige opgave is veel urgentie ontstaan en we zullen daarom wel – meer dan voorheen – sturen richting die duurzame afspraken. Dat wordt ook van ons verlangd.”

Vijftig jaar draagvlak

RAW is zowel op papier als online beschikbaar; een dik boek vol eisen en afspraken voor contracten. “Dat boekwerk verschijnt elke vijf jaar en daarnaast brengen wij digitaal een jaarlijkse release uit”, vertelt De Water. Bijna elke herziening van een hoofdstuk wordt samen met een werkgroep uitgevoerd met daarin een brede vertegenwoordiging vanuit de sector. CROW voorziet in een secretaris die alle afspraken opschrijft en de werkgroep periodiek bij elkaar brengt. “Zo wordt al vijftig jaar gewerkt aan draagvlak rondom eisen en afspraken in de

gww-sector”, licht Van der Sluys toe. Maar hoe mooi dat samenspel ook is; duurzaamheid kwam daarin niet of nauwelijks aan bod. Het is zaak om ‘duurzaamheid te laten landen in de systematiek’, vat De Water de operatie samen. “Er zijn uiteraard wel opdrachtgevers die RAW gebruiken en daarnaast duurzame eisen stellen bij aanbestedingen. Die opdrachtgevers en betrokken aannemers gaan we de komende tijd bezoeken om ervaringen op te halen die we kunnen delen.”

Deze best practices komen ook op het platform RAW.nl. Daar is ruimte voor zowel goede als slechte ervaringen, vertelt De Water. “Ja, die behoefte is er zeker. Tijdens de InfraTech kregen we daar bij de CROW-stand veel vragen over vanuit gemeenten en provincies.” Uiteindelijk is het doel om binnen RAW zo snel mogelijk tot meer duurzame standaarden te komen. Anders gezegd: goede ervaringen

De RAW-bepalingen zijn een begrip in de gww-wereld.

IN 'T KORT - RAW

CROW is begonnen met de verduurzaming van de RAW-systematiek

RAW is zowel op papier als online beschikbaar

Een aantal best practices komen op het platform RAW.nl

Het doel is om binnen RAW tot meer duurzame standaarden te komen

Doel is duurzaamheid te laten landen in de RAW-systematiek.

sneller laten stollen. Maar daar ligt wel een spanningsveld, erkent De Water. Rondom duurzaamheid spreek je al snel over innovaties en nee – die zijn per definitie nog niet standaard. Hij komt met een illustratie. “Je ziet hier de rood-witte balk; dat is de huidige standaard bij contractafspraken. Daarboven zit nog een groene balk; in dat gebied zitten de koplopers. Het is aan ons, aan CROW, om die goede voorbeelden van koplopers te bespreken met de werkgroepen en van daaruit RAW te voorzien van duurzame alternatieven.” Dat vraagt tijd: een best practice is nog geen standaard. “Maar als de werkgroep vanuit

meerdere hoeken hoort dat een bepaalde aanpak werkt, dan is dat uiteraard reden om het verder te onderzoeken en te bespreken. Dat leidt ook tot versnelling, is onze verwachting. De lat moet én gaat omhoog.”

Peloton én achterblijvers helpen

Naast het begeleiden van de koplopers ziet CROW het ook als taak om zowel ‘het peloton’ als ook ‘de achterblijvers’ te helpen om over die lat te komen. Aannemers bijvoorbeeld. Een heel aantal weet nog niet waar ze in moeten investeren om verder te verduurzamen. Die hebben perspectief nodig, merkt het

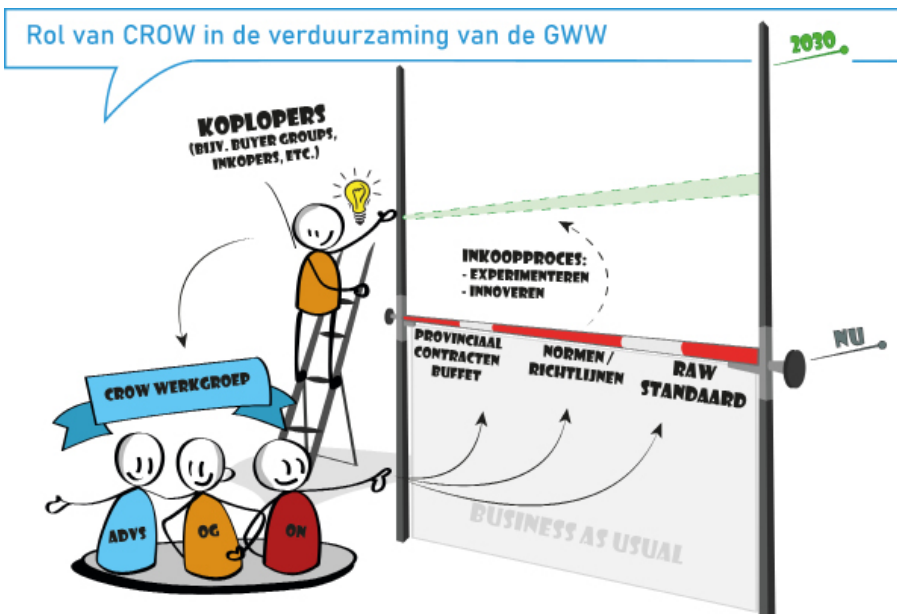
CROW-tweetal. Maar ook opdrachtgevers die nog in de beginfase zitten van de transitie. Tijdens InfraTech kregen ze daar bij de CROW-stand concrete vragen over. “Zo van: help ons om die stap te zetten. Uiteraard is dat ook voor ons een extra signaal, een trigger om hierin te versnellen”, aldus De Water. Eerlijk is eerlijk, een heel aantal opdrachtgevers zit nog niet in de actiestand. Ook al is iedereen doordrongen van de urgentie. Van der Sluys: “Vaak spelen uiteenlopende redenen een rol, maar meestal is het toch een capaciteitsprobleem. Bij een kleinere organisatie beschik je doorgaans over minder mensen en minder specialisten – en hoe noodzakelijk ook: duurzaamheid is nu eenmaal niet de enige opgave die op het bordje ligt bij overheden.”

Wat betreft RAW heeft CROW het project opgezet om de markt te verkennen op duurzame ontwikkelingen in onze sector, vertelt Van der Sluys, die samen met De Water dit project op zich neemt. “We nemen de ontwikkelingen tot ons en zullen de verschillende werkgroepen daarin adviseren. Je kunt niet verwachten dat RAW in één keer volledig duurzaam wordt, want zoiets vraagt tijd. Maar we gaan binnen nu en een paar jaar wel voor zo duurzaam mogelijk.”

Extra ondersteuning

CROW maakt zich graag sterk voor deze transitie, maar het is een behoorlijke opgave. Ook voor de organisatie zelf. De Water: “Omdat wij gevoed moeten worden, hebben we vooraf commitment gevraagd aan de markt. Zo van: Als we willen versnellen, vraagt dat links- of rechtsom om extra inzet vanuit de sector.” Van der Sluys vult aan: “Dat zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat we meer ondersteuning vragen voor de werkgroepen.” De Water benoemt nogmaals hoe cruciaal de RAW-systematiek is in dit verhaal. “Iedereen in de gww-sector weet: het staat in RAW, dus het klopt. Dat geeft ons de mogelijkheid om het in één keer goed te regelen voor alle gebruikers. We leggen heel goed op de weegschaal wanneer iets wel of juist niet kan.” Van der Sluys tot slot: “Er zijn veel pilots rondom duurzaamheid en overall gebeurt wat. Het is nu zaak om alles aan elkaar te knopen en te leren van de beste werkwijze. Ja, dit is echt een periode om met elkaar verder te komen.” Wilt u best practices delen en de RAW-systematiek duurzamer maken? E-mail dan naar mark.vandersluys@crow.nl en/of tom.dewater@crow.nl.

Mark van der Sluys en Tom de Water zijn beiden projectleider RAW bij CROW. Marco van der Berg is tekstschrijver & interviewer bij Schrijfatelier RAAK.

CROW vervult een voortrekkersrol bij de verduurzaming van civieltechnische werken.